ንግሥተ ሳባና ንጉሥ ሰሎሞን

በክቡር አባቴ በአለቃ አያሌው ታምሩ የተጻፉ መጻሕፍት ዝርዝርና ዋና ዋና መልእክቶቻቸው

፩) የኑሮ መሠረት ለሕፃናት (፲፱፻፶፫ ዓ. ም.)

- ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፴ኛ ዓመት በዓለ ልደት መታሰቢያነት ተዘጋጀ።
- በተለይ ለሕፃናት መማሪያነት ታስቦ የተዘጋጀ ስለ ሆነ መሠረታዊ (የመጀመሪያ ደረጃ) የሃይማኖት ትምህርት ይገኝበታል።
- የተዘጋጀው ለሕፃናት እንዲስማማ በማሰብ በሦስት ዐይነት መልክ ማለት በሰድ ንባብ፥ በግጥምና በጥያቄ ነው።
- የግእዝና የአማርኛ ፊደል፥ ቁጥርና ፊደለ ሐዋርያ ይገኝበታል።
- የሥነ ፍጥረትና የሔዋን ተፈጥሮ ታሪክ ይገኝበታል።
- ዐሥሩ የኦሪት ትእዛዛትና ስድስቱ የወንጌል ትእዛዛት ተዘርዝረውበታል።
- ስለ ባልና ሚስት ሥልጣን፥ ስለ ባልና ሚስት መፋቀርና መከባበር ትምህርት ይሰጣል።
- ስለ ወላጆችና ስለ ልጆች፥ ስለ ገዢና ተገዢ መብት የተሰጠው የእግዚአብሔር ቃል ይገኝበታል።
- እግዚአብሔርን መፍራት፥ ንጉሥን ማክበር እንደሚገባ ያስተምራል።
- የዘወትር ጸሎትና ምስጋና ይገኝበታል።

፪) የኢትዮጵያ እምነት በሦስቱ ሕግጋት (፲፱፻፶፫ ዓ. ም.)

- እምነት በኢትዮጵያ ያለውን አጠቃላይ ታሪክ ያቀርባል።
- ሦስቱ ሕግጋት የተባሉት ሕገ ልቡና፥ ሕገ ኦሪትና ሕገ ወንጌል መሆናቸውንና በእነዚሁ ሕግጋት እምነት በኢትዮጵያ እንዴት እያደገ እንደ መጣ በሰፊው ያብራራል።
- ኢትዮጵያ በሦስቱም ሕግጋት ጊዜ እግዚአብሔርን ከመከተል ያላቋረጠች አገር መሆኗን ያስረዳል።
- በሦስቱ ሕግጋት ጊዜ ኢትዮጵያ ከእግዚአብሔር ያገኘቻቸውን ሀብታት በዝርዝር ይገልጻል።
- ኢትዮጵያውያን እንዴት በሕገ ልቡናና በሕገ ኦሪት እየተመሩ በሕገ ወንጌል ጌታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን ለመቀበል እንደ በቁ ያብራራል።
- ስለ ኢትዮጵያ ታሪክ በአንዳንድ የውጭ አገር ጸሐፊዎች የተጻፈውን በማስተባበል በኢትዮጵያውያን አባቶች የተገኘውን እውነተኛ ታሪክ ያቀርባል።
- የግእዝን ቋንቋ መሠረትና እድገት ያትታል።
- ክህነት በኢትዮጵያ መቼ እንደ ተጀመረ ያመለክታል።
- የታቦትን ክብር የመልከ ጼዴቅን ኢትዮጵያዊነት ያስረዳል።
- የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት መሠረቱና እድገቱ እንዴት እንደ ሆኑ ያስተምራል።

- ንግሥተ ሳባ ወይም ንግሥተ አዜብ ኢትዮጵያዊት መሆኗንና ከንጉሥ ሰሎሞን ቀዳማዊ ምኒልክን እንደ ፀነሰች ያስረዳል።

- ቀዳማዊ ምኒልክ ከእስራኤል ታቦተ ጽዮንንና መጻሕፍተ ብሉያትን ይዞ ከሌዋውያን ካህናት ጋራ ወደ አክሱም እንደ ተመለሰ ያስረዳል።

- ሀምሱቱን አዕማደ ምስጢር በሰፊትና በጥልቀት ያስተምራል።

- ፍቅረ እግዚአብሔርና ፍቅረ ቢጽ ምን እንደ ሆኑ ያስተምራል።

- ፍቅር፥ እምነት፥ ጾም፥ ምጽዋት፥ ስግደት፥ ትሕትና፥ ንጽሕና፥ ትዕግሥት፥ ንስሐ፥ ተዘክሮተ እግዚአብሔርና ምሕረትና ምን እንደ ሆኑ፥ መሠረታቸው ምን እንደ ሆነና ጥቅማቸው ምን እንደ ሆነ ያብራራል።

- በኢትዮጵያ የሚከበሩ በዓላት የትኞቹ እንደ ሆኑና መሠረታቸው ምን እንደ ሆነ ያስተምራል።

፫) መች ተከመደና ከተከ-ላ ዝምድና (፲፱፻፶፫ ዓ. ም.)

- ከአባ አየለ ተክለ ሃይማኖት ዘዐቢይ አዲ በ፲፱፻፶፩ ዓ. ም. ለህዝብ «የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስለ ክርስቶስ ባሕርያት ያስተማረችው የተዋሕዶ የምታምነት ትምህርት» የተባለ መጽሐፍ መልስ መልስ ሆኖ የተዘጋጀ ነው።

- አባ አየለ፥ «የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንና የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ስለ ክርስቶስ የሚያምኑት እምነትና ትምህርት ልዩነቱ የቃል አነጋገር እንጂ የምስጢር አይደለም፤» በማለት የገለጹትን ሐሳብ በመቃወም በመካከላቸው ስፊ ልዩነት መኖሩን፥ ልዩነቱም ምን እንደ ሆነ በስፋትና በጥልቀት ያብራራል።

- በተዋሕዶ እምነትና በጸጋና በቅባት መካከል ያለውን ልዩነት በስፋት ያብራራል።

- በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንና በግብጽ መንበረ ማርቆስ መካከል ያለውን የእምነት አንድነት ያስረዳል።

- የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የራሷን ተወላጆች ጳጳስና መሾም እስከ ጀመረችበት ጊዜ ድረስ ለዘላት ስምን ከግብጽ መንበረ ማርቆስ እያገኘች ጳጳሳት እንደ ነበረ ያስረዳል።

- «ባሕርየ መለኮት ከባሕርየ ትስብእት፥ አካለ መለኮት ከአካለ ትስብእት ሳለ ተዋሐደ፤ ይህም ተዋሕዶ ከመዋሐድ በፊት በመለኮትና በትስብእት መካከል ያለውን ልዩነት አጥፍቶ አንድነትን ሕጸናው፤ ቃል ሥጋ ሆኖ ክርስቶስ ተባለ፤» በማለት የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የምታምነውን እምነትና ትምህርት በስፋትና በጥልቀት ያብራራል

፱) ወላዲተ አምላክ በኢትዮጵያ
(፲፱፻፹፱ ዓ. ም.)

- በኢትዮጵያ በተለይ ስለ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ያለውን አስተሳሰብ፣ ትምህርትና ባህል የሚገልጽ ነው።

- ልዑል እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ከሌሎች ሀገሮች ለይቶ ለእናቱ ለእመቤታችን ርስት፣ ሕዝቧንም ዐሥራት አድርጎ መስጠቱን ያስረዳል።

- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሳለ «እነሆ ልጅሽ» «እነኋት እናትህ» በማለት በእመቤታችንና በክርስቲያኖች መካከል የፀደቀ እናትነትንና የልጅነት ዝምድና መሠረት ያስተምራል።

- ስለ እመቤታችን ዕረፍትና ትንሣኤ ይተርካል።

- ለእመቤታችን የሚገባውን አክብሮት፣ ምልጃና ምስጋና ያስተምራል።

- እመቤታችን ስግደት፣ እምነትና በረከት እንደሚገባት ያስተምራል።

- በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በእመቤታችን ስም የሚከበሩት በዓላት የትኞቹ እንደሆኑና እንዴት እንደሚከበሩ ይገልጻል።

- በአጠቃላይ፤ ኢትዮጵያ ስለ እመቤታችን የምታደርገው ሁሉ አምላክ ናት ብላ ሳይሆን አምላክን የወለደች፣ የአምላክ እናት ናት ብላ መሆኑን፤ ይህም የክርስትና እምነት፣ ትምህርትና ሥርዓት ተስተካክሎ ወደ አገራችን ከገባበት ጊዜ ጀምሮ የኖረ እንጂ ኋላ የመጣ አለመሆኑን ያስረዳል።

፲) የጽድቅ በር
(፲፱፻፺፱ ዓ. ም.)

- በተለይ ጾምን በተመለከተ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ያለውን እምነት የሚገልጽና የሚያብራራ ነው።

- የጾምን ትርጉም ያስረዳል።

- የጾምን አጀማመርና ሥርዓት ይገልጻል።

- በብሉይ ኪዳን የነበረውን የጾም ሥርዓት ያብራራል።

- ጾም በሐዲስ ኪዳን ያለውን ቦታና የአፈጻጸም ሥርዓቱን ይዘረዝራል።

- በሐዲስ ኪዳን ስላሉት አጽዋማት (ዐቢይ ጾም፣ ሰሙነ ሕማማት፣ ጾመ ድኅነት፣ ጾመ ስብከት፣ ጾመ ሐዋርያት፣ ጾመ ፍልሰታ፣ ጾመ ገሃድና ጾመ ነነዌ) ገለጻ ይሰጣል።

- የጾም ኃይሎቹ ምን ምን እንደ ሆኑ ይዘረዝራል።

- አርምሞ ምን እንደ ሆነና ለምን እንደሚጠቅም ያስረዳል።

- የኅብረት ጸሎ ምን እንደ ሆነና በምን መልክ እንደሚፈጸም፥ ጥቅሙም ምን እንደ ሆነ ይገልጻል።

፮) ምልጃ፥ ዕርቅና ሰላም (፲፱፻፺፮ ዓ. ም.)

- የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በተለይ ምልጃንና ዕርቅን በተመለከተ ያላትን እምነት በጥልቀትና በስፋት ለማስተማር የተዘጋጀ ነው።

- ምልጃ ወይም ዕርቅ ምን ማለት እንደሆነ፥ ቃሉ ስንት ዐይነት መልኮችና አገባቦች እንዳሉት ያስረዳል።

- የምልጃ መልኮች ምንና ምን እንደሆኑ ያስረዳል።

- ምልጃ ወይም ዕርቅ በብሉይ ኪዳን በምን መልክ ይፈጸም እንደ ነበር ይገልጻል።
- ሰውን ከእግዚአብሔር ለማስታረቅ ከአዳም ጀምረው የነበሩ ካህናትና ነቢያት የፈጸሙትን ምልጃ ይዘረዝራል።

- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰውን ለመቤዠት የፈጸመውን የአስታራቂነት ሥራ በስፋት ያትታል።

- ጌታችን የአስታራቂነቱን ሥራ በመስቀል ላይሞቶ ከፈጸመ በኋላ የአስታራቂነትን ሥልጣን ለቅዱሳኑ እንደ ሰጠ ያስተምራል።

- የቅድስና ምንጭ እግዚአብሔር ቅድስናን ለአገልጋዮቹ እንዴት እንደሚያድል ያስረዳል።

- የመላእክት፥ የእመቤታችን፥ የመስቀል፥ የቤተ ክርስቲያንና የጻድቃንና የሰማዕታት ቅድስና እንዴት እንደ ሆነ፥ ልዩነቱም ምን እንደ ሆነ ያስረዳል።

- ሃይማኖት፥ ድኅነትና ሰላም ምን እንደ ሆኑ ያስረዳል። ጸጋና መሠረቱም ተገልጾበታል።

፯) ተአምርና መጽሐፍ ቅዱስ (፲፱፻፺፫ ዓ. ም.)

- ከጥላሁን መኮንን «መጻሕፍተ ኑፋቄ በመጽሐፍ ቅዱስ ዐይን ሲታዩ» በሚል ርእስ ለተጻፈ መጽሐፍ መልስ ሆኖ የተዘጋጀ ነው።

- የተዘጋጀው ለእመቤታችን ለምክሐ ደናግል ማርያም ክብር ሲሆን መታሰቢያነቱ ለክቡር አቶ ሙሉጌታ ገብረ ወልድ ነው።

- ተአምር፥ ገድልና ድርሳን ምን እንደ ሆኑ ይገልጻል።

- በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ተአምር፥ ገድልና ድርሳን እየተባሉ የሚጠሩት መጻሕፍት የመጻሕፍት ቅዱሳትን ፍሬ ነገር የሚያብራሩ፥ የሚያስተምሩ እንጂ መጽሐፍ ቅዱስን የማይቃወሙ መሆናቸውን ያስተምራል።

- በተለይ ተአምር ምን ማለት እንደ ሆነና በብሉይ ኪዳንና በሐዲስ ኪዳን የነበረውንና ያለውን መልክ ያሳያል።

- ተአምርና መጽሐፍ ቅዱስ የማይለያዩ፥ የማይነጣጠሉ ጥንትና ፍጻሜ መሆናቸውን ከብሉያትና ከሐዲሳት ማስረጃ እያጣቀሰ የሚያስተምር ነው።

- አምላካችን በእመቤታችን አማላጅነት ያደረገውን ተአምራት (ተአምረ ማርያም) ያስረዳል።

- ስለ እመቤታችን ቅድስና፣ ንጽሕና፣ ድንግልናና አማላጅነት በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሚታመነውን ትምህርት ይገልጻል።

- ስለ እመቤታችን በብሉይ ኪዳን የነቢያትን አምሳላትና ቃላተ ትንቢት የትኞቹ እንደ ነበሩ፣ ፍጻሜያቸውም ምን እንደ ሆነ ያስረዳል።

፰) መልእክተ መንፈስ ቅዱስ (፲፱፻፺፰ ዓ. ም.)

- የኢትዮጵያን ተስፋ የሚያበሥርና በልዩ ልዩ የታሪክ መጻሕፍት የተገለጠውን ዜና የሚያመለክት ሥዕል በመጽሐፉ የጀርባ ሽፋን ላይ ይገኛል።
- የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በተለይ ስለ መንፈስ ቅዱስ የምታምነውን እምነትና የምታስተምረውን ትምህርት ለመግለጽ የተዘጋጀ ነው።
- ስለ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ፣ ስለ ልዩ ልዩ ሥራውም በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረትነት ለማስተማር የተዘጋጀ ነው።
- መንፈስ የሚለው ቃል ያለውን ትርጉምና መልኮቹን ይገልጻል።
- መንፈስ ቅዱስ ማን ነው? ወይም ምንድነው? ለሚለው ጥያቄ በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረትነት ሰፊና ጥልቅ መልስ ይሰጣል።
- ጌታችን የሰውን ልጅ ለመቤዠት ያደረገውን የአስታራቂነት ሥራ በዝርዝር ያቀርባል።
- ጌታ ወደ መስቀልና ወደ ዕርገት ያደረገውን ጉዞ በስፋት ያስረዳል።

- ክርስትና ምን ማለት እንደ ሆነ ያስረዳል።
- ማዕተብ ምን እንደ ሆነ ያስረዳል።
- ስለ ክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም እንዲሁም በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስላለው የቍርባን ሥርዓት ሰፊና ጥልቅ ገለጻ ያቀርባል።
- እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ እንዴት ለክርስቲያኖች ልዩ ልዩ ሀብቶችን እንደሚያድል ይገልጻል።
- መንፈስ ቅዱስ ክርስቲያኖችን እንዴት እንደሚጠራና ለመሥዋዕትነት እንደሚያዘጋጃቸው፣ ስምረታቸውና ስልፋቸውም እን ዴት እንደ ሆነ ያስረዳል።
- የክርስቶሳውያን መሣሪያዎች ምን ምን እንደሆኑና ጥቅማቸው ምን እንደ ሆነ ይዘረዝራል።
- የክርስትናን ሃይማኖት ጥልቀትና ርቀት፣ በውስጡም ያሉት ሀብቶች ምን ምን እንደ ሆኑ ይገልጻል።
- ስለ ፍቅርና ስለ አንድነት ሰፊ ትምህርት ይሰጣል።
- በማጠቃለያው በዮሐንስ ራእይ ምዕራፍ ፪ና ፫ ያሉትን መምሪያዎች በመተርጐም መንፈስ ቅዱስ ለቤተ ክርስቲያን ኃላፊዎች የሰጠውን መምሪያ ቃል ያብራራል።

፱) ዜና ሕይወት ዘቅድስተ ቅዱሳን እመ አምላክ (፲፱፻፺፱ ዓ. ም.)

- የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በተለይ ስለ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የምታምነውን እምነት በመግለጽ በተለይ በአሜሪካ ባሉ በአንዳንድ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ካህናት እመቤታችንን አስመልክተው ለተጻፉ አንዳንድ ጽሑፎች መልስ ሆኖ የተዘጋጀ ነው።
- በሙሴ ድንኳንና በሰሎሞን ቤተ መቅደስ የነበረችው ቅድስተ ቅዱሳን የእመቤታችን ምሳሌ እንደ ነበረች ያስረዳል።

- በእመቤታችን ጸሎት ውስጥ ያሉትን ቃላት በስፋት በማብራራት ስለ እመቤታችን ቅድስናና ክብር ያስተምራል።
- በመጽሐፈ ቀሌምንጦስን በመጽሐፈ ኩፋሌ ያሉትን ስለ እመቤታችንን የተነገሩ ትንቢቶች ያብራራል።
- በውዳሴ ማርያም፥ በቅዳሴ ማርያም፥ በቅዱስ ያሬድ ድርሰቶችና በሌሎችም መጻሕፍተ ሊቃውንት እመቤታችንን አስመልክቶ የተሰጠውን ትምህርት ያብራራል።
- እመቤታችንን ከጥንተ አብሶ ነጻ መሆኗንና በሥነ ፍጥረት በእምላክ ቸርነት ታስባ፥ ተመርጣ ከአዳም ጀምሮ እስከ ወላጆቿ ድረስ በንጹሕ ዘርነት በአባቶቿ ወገብ ተቋጥራ ከትውልድ ወደ ትውልድ በኗኗቱ ትውልደ አበው እየተላለፈች መኖሯን ያስተምራል።
- እመቤታችንን የተፈጠረችው ለሰው ዘር ሁሉ ሕይወት መሠረት ሆና መሆኑን ያስረዳል።
- እመቤታችን በ፷፬ ዓመት ዕድሜዋ ጥር ፳፩ ቀን ለሰው ልጆች በተሠራው ሥርዐት ሞትን መቀበሏን፥ ልጇ ነፍሷን ከሥጋዋ ለይቶ መቀበሉን፥ ሐዋርያት ሥጋዋን እንደ ሥርዐቱ በጌቴሴማን መቃብር ማሳረፋቸውን፥ ግን መላእክት ሥጋዋን ከዚህ አንሥተው በገነት ከዕፀ ሕይወት ሥር ማሳረፋቸውን፤ በመጨረሻም ባረፈች በ፪፻፭ ቀን ነሐሴ ፲፮ ቀን ጌታ በዕፀ ሕይወት ሥር ከነበረው መቃብር አስነሥቶ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንዳሳረጋት ያስረዳል።
- እመቤታችን አምላክን በድንግልና ፀንሳ በድንግልና መውለዷን፤ ከዚያ በኋላም የተመረጠችበትን ክብር አግኝታ፥ የአምላክ እናት ሆና ከፍጥረት ሁሉ በላይ በሆነ የክብር፥ የቅድስና፥ የልዕልና መዓርግ እስከ ዕለተ ምጽአት የምትመሰገ[n] መሆኗን፥ በመንግሥተ ሰማያትም ምስጋና የማይቋረጥባት መሆኗን በቅዱሳት መጻሕፍት መሠረትነት ያስተምራል።

ፎቶዎች

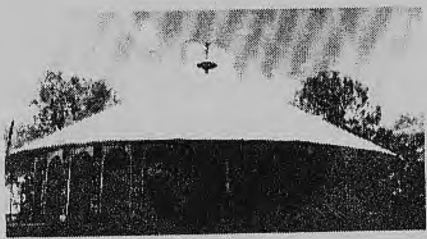

ዳሞት ቅዱስ ጊዮርጊስ

ክቡር መልአከ ብርሃን አድማሱ ጀምበሬ

አባቴ አለቃ አያሌው ታምሩና እናቴ ወይዘሮ ርብቃ ልሳነ ወርቅ

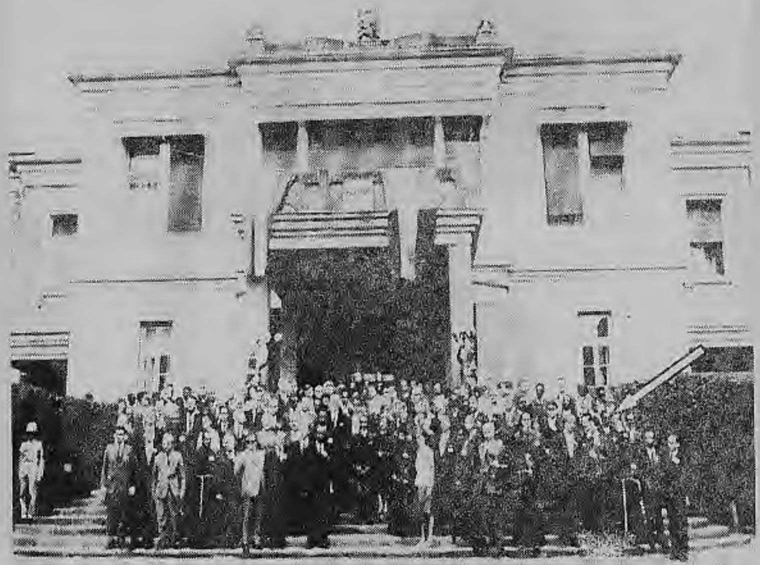

በ፫ኛው ዓለም አቀፍ የኢትዮጵያ ጥናት ጉባዔ ላይ ከቀ/ኃ/ሥና ከተሳታፊዎች ጋር

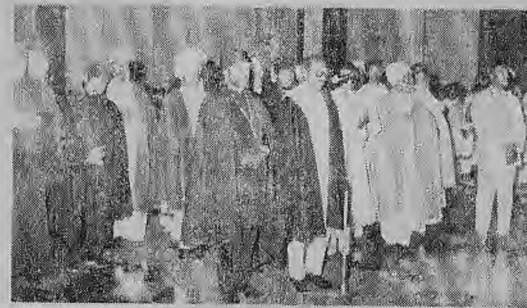

የአዲስ አበባ አድባራትና ገዳማት አለቆችን ወክሎ በግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፊት ንግግር ሲያደርግ

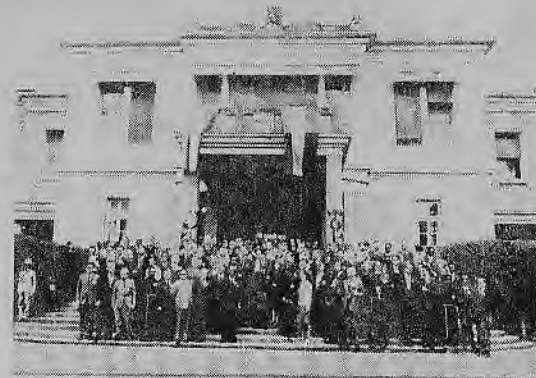

በ፫ኛው ዓለም አቀፍ የኢትዮጵያ ጥናት ጉባዔ ላይ ከቀ/ኃ/ሥና ከተሳታፊዎች ጋር

በቤተ ክህነቱ ግቢ ውስጥ ፤በአስራ ዘጠኝ ሥልሳዎቹ

አባቱ ከጋዜጠኞችና ከምእመናንን ለሚቀርቡለት ጥያቄዎች መልስ ለመስጠትም ሆነ ሐሳቡንና መልእክቱን ለምእመናንን ለማስተላለፍ ምንጊዜም ዝግጁ ነበሩ።

አባቱ ከቤተ ክህነት ሊቃውንትና የሥራ ኃላፊዎች ጋር

በጠቅላይ ቤተ ክህነት መሰብሰቢያ አዳራሽ ከሌሎች የመምሪያ ኃላፊዎች ጋር

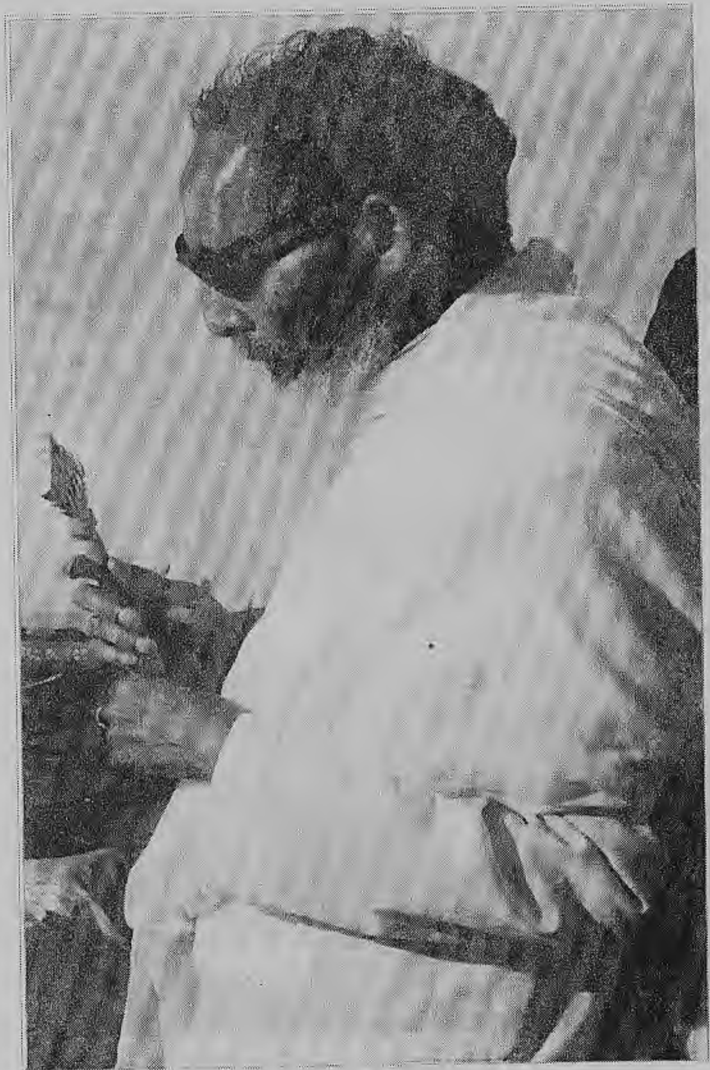

በቤት ውስጥ የበዓል ቀን ትምህርትና ቡራኬ ሲያከናውኑ

አባቴ የኢትዮጵያ መምህራንን የመልካም አገልግሎት ሜዳልያ እንደተሸለሙ።

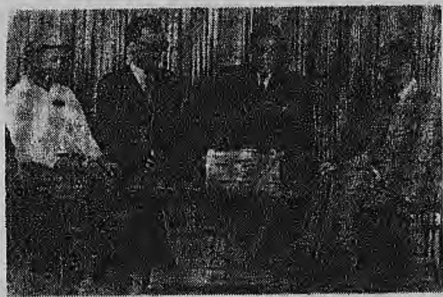

የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ዓይነ ሥውራን ማኅበር የሥራ አመራር አባላት ጋር ከቀኝ ወደ ግራ የመጀመሪያው አባቴ አለቃ አያሌው ታምሩ (በዚያን ጊዜ መሪጌታ አያሌው ታምሩ)

አባቴና በተግባረ ዕድ ትምህርት ቤት የተዋወቋቸው አቶ አሰፋው በላይ እስከ አረጋዊነት ዕድሜያቸው ድረስ አብረው ኖረዋል።

አባቴና የመጀመሪያ ወንድ ልጁ ጳውሎስ አያሌው

"ኢ.ታርእየኒ ሙስናሃ ለቤተ ክርስቲያን፤ የቤተ ክርስቲያንን ጥፋቷን አታሳየኝ!"

አባቴ በጸሎት ክፍሉ ውስጥ

በጸሎት ቤት ውስጥ የሚገኘው የአባቴ መቀመጫ ወንበር

የአባቴ ጸሎት ቤት ክፊል ገጽታ

ክቡር አለቃ አያሌው ታምሩ የተሸለሟቸው ኒሻኖች። የመምህራን ሽልማት ሜዳይ (በስተግራ) ፤ የኢትዮጵያ የክብር ኮከብ የፈረሰኛ ደረጃ ኒሻን (በስተቀኝ)

በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ የተሸፈነው የክቡር አለቃ አያሌው ታምሩ አስከሬን።

ከበላይ ባለሥልጣን ተከልክሏል የተባለን ለሰባት ዓመታት ሳይሰራ የቆየው የአባቴ የመቃብር ሥፍራ

የአባቴን ዕረፍት ሰባተኛ ዓመት መታሰቢያ ከመድረሱ ሁለት ወር ቀደም ብሎ በተሰጠን ፈቃድ መሠረት የተሰራው የአባቴ የመቃብር ሥፍራ።

የአለቃ አያሌው ታምሩና የወይዘሮ ርብቃ ልሳነ ወርቅ
ልጆችና የልጅ ልጆች

ግጥሞች

ወለደኝ ሁሉቴ

አያሊው ታምሩ ዐምደ ሃይማኖቴ፣
እጥንት፣ ሥጋ፣ ደሜ ማተቤ ኩራቴ፣
በሥጋ በመንፈስ ወለደኝ ሁሉቴ፡፡
ነሐሴ ፲፱፻፺፱ ዓ.ም.

እኔና አባቴ

ለአባቴ የመንፈቅ መታሰቢያ የተጻፈ

<u>አያ ሞት እንግዳ</u>

አያ ሞት እንግዳ መጥቶ ከቤታችን፣
ደጃፉን ሲያንኳኳ ቆሞ ከበራችን፣
እንግዳ ወዳጁ አብርሃም አባቴ፣
ራሱን ጋበዘው እያለ በሞቴ፡፡
እኒያ ጥቂት ቀኖች የታመምክባቸው፣
የሩቅ መንገድህን የቃኘህባቸው፣
እጅግ ይገርሙኛል ዛሬም ሳስባቸው፡፡
ሞትን ፊት ለፊትህ እንዲያ ስታየው፣
ሳትፈራ ሳይጨንቅህ ስትቀበለው፣
ዕፁብ ድንቅ መዓዛ ቤቱን ሲያውደው፣
ዓይን ባይን እየሁኝ ልጅህ እማኝ ሆኜ፣
በግርማህ በርትቼ በእምነትህ ጀግኜ፡፡
ምርኮ እንደናፈቀው የጦር ፊታውራሪ፣
ቅኔ እንደመሰጠው የጉባኤ መሪ፣
ፈጠን ፈጠን ስትል ተሞልተህ መንፈስ፣
ልብሴን ስጡኝ ስትል ልትገሰግስ፣
ወደ እስክንድርያ መንበረ ማርቆስ፣
ግሩም ድንቅ ምስጢር የሃይማኖት ውርስ፡፡
በህያዊት ነፍሱ ሲያነጋግረኝ፣
ምስጢር ሲያካፍለኝ ሲያመራምረኝ፣
ደሞ እንዳልደነግጥ እያረጋጋኝ፣

አባቴ መምህሬ ሊያስተምረኝ ወዶ፣
አያሌው ታምሩ እውነት ተዋሕዶ፡፡
እጅግ አስደሰተኝ ፍሬ ሃይማኖትህ፣
የወርቅ ጻህል ጽዋ አክሊል ሽልማትህ፣
የተሰደድክበት የተሰደብክበት፣
ግፍና እንግልትን የተቀበልክበት፣
የመከራህ ዘመን ይኸው አክተመ፣
በጸመ ፍልሰታ በድንግል ታተመ፡፡

የካቲት ፳፻ ዓ.ም.

በዲማ ቅዱስ ጊዮርጊስ በተከናወነው የአባቴ የ፵ ቀን መታሰቢያና የውሎ ለቅሶ ሥነሥርዓት ላይ ለመገኘት በሄድኩበት ወቅት የተጻፈ

<u>አባቴን ባገኘው</u>

ገጽታህ ቢርቀኝ ድምጽህ ቢናፍቀኝ፣
አባብዬ ሆዴ ሞትህ ቢያስጨንቀኝ፣
ጉጃምን ጉበኘሁ አገኝህ መስሎኝ፣
ወገንህ ዘመድህ መንገድ ቢመራኝ፡፡
የተወለድክበት ዓይንህ የጠፋበት፣
በሕጻንነትህ የተጫወትክበት፣
ትምህርት ስትጨርስ የተመረቅህበት
በሥርዓተ ቁርባን የተሞሸርክበት፡፡
የት የት ላይ ነው ቦታው ልየው ልጎብኘው፣
የእትብትህን ውሉን ጫፉን ባገኘው፡፡
ሁለቱ እያቶችህ የተጨነቁበት፣
ይሙት ይዳን ብለው የተሟገቱበት፣
እያሌው ታምሩ ስምህ የወጣበት፡፡
አክርማው ድንጋዩ የት ነው ዕቃ ቤቱ፣
ከጣልያን አደጋ የተረፍክበቱ፣
መንግሥቱስ ወዴት ነው ቤማ ቅኔ ቤቱ፣
በእንተ ማርያም ብለህ የለመንክበቱ፣
ከየንታ ያሬድ ዘንድ የዘረፍክበቱ፡፡
ሸግሸንጉስ የት ላይ ነው የውሽ ቤማ ቤት፣
ከተስቦ ህመም የታገልክበት፡፡
የራስ ኃይሉስ ወንበር የት ላይ ነው ችሎቱ፣
የከኛን ጭቅነት የረታህበቱ፡፡
የምትወደው ሰማዕት የዲማው ጊዮርጊስ፣
የምትዘክረው አባት ተክለ አልፋ ቅዱስ፣
ወደ ሸዋ ልትሄድ ህልም ያየህበቱ፣
ከመሪጌታ እውነቴ የመከርክበቱ፡፡
እወድ ነበረ ላየው ልጎበኘው፣
ጣፋጭ ማር ድምጽህን ብሰማው ባኘው፡፡
በመንፈስ ስትነዝ ወደ እስክንድርያ፣
በሥጋ ስትለይ ከቅድስት ኢትዮጵያ፡፡
የሩቅ አገር ጉዞ ጥሪህን ስትሰማ፣

ቅር አላለህም ወይ ትልቁ አገር ዲማ፡፡
ወይስ መጥተህ ኖሯል ልትጎበኘው፣
በዓባይ በኩል ስታልፍ ልታወያየው፡፡
እናትህ አባትህ እህት ወንድሞችህ፣
አክስት አጎቶችህ ወገን ዘመዶችህ፣
ሊቃውንተ ድማህ መምህራኖችህ፣
የትምህርት የኑሮ አብሮ አደግ ጓዶችህ፣
የምትወዳቸው ሁሉም ወገኖችህ ፡፡
በመንፈስ በሥጋ ዛሬ እዚህ አሉ፣
በሞትህ ተክዘው አዝነው ያለቅሳሉ፣
በደገኛ ዕረፍትህ ሀሴት ያደርጋሉ፣
ሃሌ ሃሌ ሉያ ሃሌ ሉያ እያሉ፡፡
ሸዋ ቀረህ ብሎ አዘነ ዘመድ፣
ተፈጸመ መስሎት ያያሌው መንገድ፣
ጡና ግፉ ሳያልቅ ሳይበየን ፍርድ፡፡
ዓላውያን ነገሥት ሳይሞላ ጽዋቸው፣
ካህናተ ደጎን ሳይወድቅ ጣዖታቸው፡፡
ጸሎተ ጊዮርጊስን ሳይጨርሰው ደግሞ፣
አባቴ ከሸዋ አይወጣም ፈጽሞ፡፡
መብረቅ ነጎድጓዱ ዝናሙ ሲያባራ፣
ነጻነት ሲወጣ ሲተክል ባንዲራ፡፡
ሃይማኖት ሲመለስ አገር ሲቀደስ ፣
አንተ ቅዱስ ጊዮርጊስ እኔ ስቅራጥስ፡፡

መስከረም ፲፯ ቀን ፳፻ ዓ.ም.

የተከበረው አባቴ አለቃ አያሌው ታምሩ ለግእዝ ቋንቋ ህልውና ላደረገው ተጋድሎ መታሰቢያ

<u>እንሞሽርሀለን</u>

ጥንተ ፍጥረት አልፋ "አ" የተባለብህ፣
ሰውና መላእክት ያመሰገኑብህ፣
ጥንታዊ ቅርሳችን ግዕዝ መለያችን፣
የምንመካብህ ነህ ዕጣ ፈንታችን፡፡
ሊቃውንት ዓለምን በአንተ አይተው አወቁ፣
ታሪክን ጥበብን መዝግበው ጠበቁ፣
በቅኔህ በዜማህ እየተራቀቁ፡፡
ነገሥታት ኃያላን የተመሰጡብህ፣
ፍቅር ለዛ ውበት የተቋደሱብህ፣
የኢትዮጵያውያን ዕዝነ ልቦናችን፣
የነፍሳችን ምስጢር የማንነታችን፣
ኀያው ልሳንችን የዕውቀት ማህደር፣
ግዕዝ አትሞት ጠላትህ ይፈር፡፡
ጨርሰው የጠፉ ተረስተው የቀሩ፣
ወትሮም ያልነበሩ መቼም የማይኖሩ፣
ተንሰው! ተብለው ከየጉራንጉሩ፣
አሙነበ አልቦ ወበ ቦ በአዋጅ ሲጠሩ፣
እያለ እንደሌለ ግእዝ መቆጠሩ፣
ባይተዋር ቢሆን ነው ቢገፋ ካገሩ፡፡
ምዕራገ ፀሎት ግእዝ ያባት ቅርስ፣
እናት አቅሌስያ ያቆየችው ውርስ፣
የዋሸራይቱ ማርያም ትመስክር፣
አግባብ የእርሷ ነው ደሞ እርባ ቅምር፡፡
ደገኞች መምህራን ዛሬ የተረሱ፣
ቅርስህን ጠብቀው እዚህ ያደረሱ፣
አኮፋዳ ይዘው ምንተ ማርያም ብለው፣
ቁራሽና ቆሎ ለምነው ተዘክረው፣
ቁምጣ ጥብቆ ላይ ደበሎ ደርበው፣
በተስቦ ህመም መቶ ሺህ ተገርፈው፣
የተማሩ ናቸው የተመራመሩ፣
ግእዝ ያንተን ህንፃ ጠብቀው ያኖሩ፡፡
እነዚህ ምሁራን ውልህን ያልካዱ፣
በደጋ በቆላ ወጥተው የወረዱ፣
ድጎማ አልፈለጉ ገንዘብ አልለመኑ፣
ፕሮጀክት[70] አልጣፉ ፈረንጅ ደጅ አልጠኑ፣
ፐርዳይም[71] አልዋንስ[72] ጉርሻም አልጠየቁ፣
ወርክሾፕ[73] ሴሚናር[74] ብለው አልደለቁ፣
የኅሊና ክብርን ጠራርገው አልፋቁ፣
ብዙ ሙያ ሰርተው በክብር ሲወድቁ፡፡
ለእግራቸው መጫሚያ ለጫንቃቸው ኩታ፣
አልፍኝ ሳይፈልጉ የምቾት መኝታ፣
ዋሸራና ጎንጂ ዋድላና ደላንታ፣
ድንቅ ስራ ሰሩ ለትውልድ ውለታ፡፡
ኃያሉ ሰማዕት ጊዮርጊስ የዲማው፣
ውድማው ሰፊ ነው ግእዝ አዝመራው፣
ኩኩሐ ሃይማኖት አድማሱ አያሌው፡፡
ከአባወራ ሽመል ከውሻ ጩኸቱ፣

---

[70] Project፣ ውሱን የሆነ ዓላማ፣ ዕቅድ፣ ጊዜና ገንዘብ ተበጅቶለት የሚካሄድ የልማት ወይም የሥራ መርሃ ግብር ነው፡፡

[71] Perdiem፣ ሠራተኞች ለሥራ ጉዳይ ከቋሚ መኖሪያ አድራሻ ርቀው ሲሄዱ፣ የዕለት የምግብ ወጪአቸውን ለመሸፈን የሚከፈል የቀን አበል፡፡

[72] Allowance፣ ለቤት፣ ለመጓጓዣ፣ ለተጨማሪ የሥራ ኃላፊነት...ወዘተ የሚከፈል አበል፡፡

[73] Workshop፣ በአማርኛ "ዓውደ ጥናት " ተብሎ የሚተረጎም ሲሆን፣ ውሱን ዓላማ ባላቸው አርዕስት ላይ የሚካሄድ ጥናታዊ መድረክ ነው፡፡

[74] Seminar፣ በአማርኛ "ዓውደ ትምህርት" ተብሎ የሚተረጎም ሲሆን ፣ ከአውደ ጥናት ጋር የትርጉም ተወራራሽነት ያለው ትምህርታዊ መድረክ ነው፡፡

ከገዳም ከጭቃ ከውሀ ሙላቱ፤
ታግለው ወድቀው ጥለው በራብ ያልተረቱ፤
ግዕዝ አንተን ብለው የተንከራተቱ፤
መቹም አይረሱ እኒያ ሊቃውንቱ፡፡
እሳት ውርዝውና ሳያቃጥላቸው፤
ላሀየ ደናግል ሳያማልላቸው፤
በቅኔ በዜማ እያባበልካቸው፤
ትርጓሜ መጻሕፍት እያስረዳሃቸው፤
ክብደቱን ሳይሰሙት አሸጋገርካቸው፡፡
አርብዓቱ ወንጌል ብሔረ ኦሪትን፤
መጽሀፈ ኪዳን ትምህረተ ህቡዓትን፡፡
አቡሻክር ገድፈው ቅኔ ሲቀጽሉ፤
ዋዜማ ዋይ ዜማ እያሉ፡፡
በጉባዔ ቃና ሲያግዙ ሲዘርፉ፤
ሥላሴ፤ መወድስ ሚበዝሁን ሲያሰፉ፡፡
ዘአምላክየ ብለው መጥቀው ቢመሰጡ፤
እንደወርቅ እንደብር ነጥረው ከብረው ወጡ፡፡
የልጅ ልጆቻቸው እኛም ደቂቃን፤
የእነርሱን ተጋድሎ ዓርአያ አርገን፡፡
ሀ ግዕዝ ሁ ካብእ ሂ ሳልስ ሃ ራብእ፤
ሄ ሐምስ ህ ሳድስ ሆ ሳብዕ ብለን፤
መልእክተ ዮሃንስን እነ አቡጊዳን፤
ወንጌልን አንብበን ዳዊትን ደግመን፡፡
ሂሳብና ሳይንስ ሙያን ጨምረን፤
ሥነ ኪነ ጥበብ አስውበን ፈጥረን፤
በርትተን ከሰራን ባጭሩ ታጥቀን፤
ከሥልጣኔ አድማስ ማንም አይገታን፡፡
መሠረቱ ታሪክ ክዳኑ ህብረት፤
መስኮቱ ትዕግስት መዝጊያው ጀግንነት፤
እንደ አክሱም ኃያል ገናና መንግስት፤
የፍቅር የሰላም እንስራና ቤት፡፡
ግዕዝ ቋሚ ይሁን ሊሎቹ ማገር፤

ጥንታዊው ክሀዲስ እንዲተሳሰር፡፡
ለብዙ ውለታህ ግዕዝ ላወረስከን፤
ብዑላኑ ታሪክ ወጥበብ ላረግኸን፤
መናብርት ዘርግተን ጉባዔ አስፍተን፤
እልፍኝና አዳራሽ አሳምረን ሰርተን፤
እንሞሸርሀለን እንኳን ልትሞት፤
ገና ትወልዳለህ ብዙ ሊቃውንት፡፡

ኅዳር ፳፻፱ ዓ.ም

ለሰባት ዓመታት ያከበርናቸውን የአባቴን የዕረፍት መታሰቢያ ቀናት ምክንያት በማድረግ በየዓመታቱ የጻፍኳቸው ግጥሞች፡፡

እያንዳንዱ ግጥም በአባቴ ዕረፍት ዓመታዊ መታሰቢያ ሰሞን በነበሩ ሁኔታዎች ላይ የተመረኮዘ ነው።

፮ኛ ዓመት

<u>ከትዝታው ማዕበል ጋር</u>

እንደ ደገኛ ስሙ እንደ አያሌው ታምሩ፤
እንደ ተወጣው ግዳጁ እንደ ሥራና ተግባሩ፤
ጋዜጦች መጽሔቶች መሰከሩ ብዙ ጻፉ፤
ራዲዮና ድረገጾች የሕዝብን እሪታ ለፈፉ።
፫፻፷፭ ቀናት ዓመት መሆናቸው እስኪረሳ፤
ከትዝታው ማዕበል ጋራ ስንወድቅና ስንነሣ፤
ዛሬም ተሰብስበናል መልካም ግብሩን ልናወሳ።

ነሐሴ ፪ሺ ዓ.ም.

፯ኛ ዓመት

<u>ጸድቆ አገኘነው</u>

ከቤተልሔም ዘንድ ተክለ ሃይማኖት፣

ያኖርነው መልካም ዘር ወርቅና መክሊት፡፡

እንዴት ከርሟል ብለን ብንሄድ ልናየው፣

አትርፎ ሥር ይዞ ጸድቆ አገኘነው፡፡

ነሐሴ ፪፻፩ ዓ.ም.

፭ኛ ዓመት

<u>የአሜሪካ ቆቆች</u>

ከነጣቂ ተኩላ እበላ ባይ አውሬ፣
ያዳነንን ጀግና የወንጌል ገበሬ
ተዉ አትነካኩት አትቀሰቅሱት፣
ጨለማው ሳይነጋ ቀን ሳይወጣለት፡፡
እነ ኬ ኤፍ ሲ ማክዶናልድ ትራሱ፣
እነ ዶናትና ማኪያቶ ቁርሱ፣
እሱ ከዋለበት ከጉራው ሳይደርሱ፣
ጻድቅ ሰው ለመክሰስ ከምኔው ደረሱ?
የአሜሪካ ቆቆች ያገሬ ተኩላዎች፣
ጋኖች ባለቁበት ጋን መሳይ ምንቸቶች፡፡
የሥልጣኔ ምች ነፋስ ቢመታቸው፣
የፍልስፍና ድርቅ እምነት ቢነሳቸው፣
የእመቤታችን ክብር ጸጋ ቢርቃቸው፣
አያሌው ታምሩን ሲያሙ ሰማናቸው፡፡
ያረፈውን ጉበዝ ሥራውን ጨርሶ
ከንቱ ማነካካት ሬትና ኮሶ፣
ውጤቱ አስተርጓየ በጥንተ አብሶ፡፡

ነሐሴ ፲፱፬ ዓ.ም.

፮ኛ ዓመት

<u>ሃይማኖት</u>

በልብ ያመኑትን በሰው ፊት መታመን ፤
የ "ሃይማኖት"ትርጉም ነበር ያስተማርከን፡፡
አሁን ግን "ሃይማኖት"አድጐ ተመንድጐ፣
ዘምኖ ሠልጥኖ ተሀድሶ አድርጐ፣
እስስት ሆኗል አሉ፣
ሁሉን የሚመስል ጠባይና ዓመሉ ፡፡
ሲሻው ገዳም ደብሩን ካቡን ተጠግቶ፣
ብቅ ጥልቅ የማለት ጥበብን አጥንቶ ፤
መኖር ችሏል አሉ ቀንድ አውጣን ተክቶ ፡፡
ጻድቃን በዱር ገደል የተዋደቁለት፣
ሰማዕታት መስቀል የተሸከሙለት፣
የዕንባባ ቋት ቢነጥፍ እኻር ያለቀሰከለት፣
የቄርሎስ የማርቆስ ያንተ ሃይማኖት፣
ታሪክ ሆኗል አሉ ዘመን ተጭኖት፡፡
ጨዋ ስለሆንን እኛም አንጠይቅም፣
ለምን ተለወጠ? እንዴት ተለወጠ? አንልም አንልም፣
ከእስስት ከቀንድ አውጣ ለምደናል ሁሉንም፡፡

ነሐሴ ፲፱፭ ዓ . ም

፯ኛ ዓመት

ተሰባስበን ነበር በዕለተ ሱባዔ፣
ልንሰናበተው በተሰፋ ትንሣኤ፡፡
ምትኩን ፍሰጋ ዓይናችን ቢቃኝም፣
ጆሯችን ቢያደምጥ ልባችን ቢመኝም፡፡
ኢያሱ አልተገኘም ኤልሳዕም አልመጣ፣
ወደታች ብንወርድ ወደላይ ብንወጣ፡፡

ነሐሴ ፳፻፯ ዓ.ም.

አባሪ ሰነዶች

ጥቅምት 17 ቀን 1987 ዓ.ም.

ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
ቅዱስ ሲኖዶስና ቅዱስ ፓትርያርክ
ቅዱሳን አባቶች
ሰላም ለክሙ ።

ፀሀን ምድራዊ ሰማያዊ ሥጋዊ መንፈሳዊ ሕይወትን የሚሰጥ በአለዩ ሥጋት በአለዩ ነፍስ ያሉ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አበውና ልጆቻቸው የተሰበሰብነትን እቤቱ ሲከብር ከባድ ሀገን እየሰማኝ ነው ።

ቅዱስ ፓትርያርክ

ቅዱሳን አባቶች

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በቦርድ ባህልን እምነትን ሥርዓትን መንግሥትና ...ያለ የአያያዝ የማትናወጥ ከወሀና ጋር ከምክ ከናሁ ከመለከሉኣኖች ከነቢያትና ከሐዋርያት የተሳለፈችን ትምህርትን ሥርዓትን እምነት ከትውልድ ወደትውልድ በታስተላልፍ የኖረች በማስ ተላልፍ ላይ ያለች ናኖት ሕይወት ወሀና የቋጋገጠ ነው ።

ቅዱሳን አበውን ኃያሳን ነገሥታትን ሰዐሳን ወሰናንተን ከበራን ወቤንገትን ዓይናቶች ሊያወንትን በሥጋ በነፍስ ወለቁ ያሳደገች የሌሳ የማትረሳን የፊዉንዎ የማትለት እናና እናት በንቁ አመቤት ናት ።

በቅዱስ መጽሐፍ ስለ ቅድስና እግዚአብሔር ደጋግሞ የመሰከረላት ሕዝቦችን ኢትዮጵያ ቅድስት ክቡርት አገር ናት ። በጸጋ በእግዚ አደር አዓዎንና ሴቶችን እንደ ተየኝ ሁሉ በለዩ ለዩ ሥጋውያና መንፈሳውያን የወጥ ጠለቶች አደር ኢትዮጵያን ሲያኝ ኖረል ። ዛሬም በመዋጋት ላይ ነው ። ነገርግን የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ተተያን እንበያ በቅ ሲደርሷ ከዘረጋች ሲያሟና በኖረችበት ዘመን ሁሉ ኢትዮጵያ ሰትደፈር ኖረለች ። በ10ኛው ውተ ዓመት የጉዲት ወረራ፣ በ16ኛው ውተ ዓመት የግራኝ ወረራ፣ በ17ኛው፣ በ18ኛው፣ በ19ኛውና በ20ኛው ውተ ዘመን ተደጋግሞ የደረሰው የዲ ባህላዊ የፖርቱጋንች የቱርክና የግብፅ እስላሞች ወረራ ተደጋግሞ የከፈረው ባለ ትብረዛውና ባለ ክለሰው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የእምነት ኃይል ነው ። ያለፈት ዓመት የፋሽስት ወረራም ጉዳት ማድረሱ የታወቀ በሀገም ሥራ የተነቀለውን ምሁራን የተለመለውንእንደ አንበሳ በዘቁ የወለው የፋሽስት ሠራዊትም የውጋ ጦታ ሀኖ የቀረው በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የእምነት ኃይልና በልጆቿ ደም ነው ።

ዛሬ ሁሉ ባለአገር ነኝ በማለት ለአገራት ባለውለታ መሆኑ ይታዩ እንጂ በ3000 ዓመታት ለኢትዮጵያ ቀጣ የኖረች የበሰም ፋና የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ናት ። ታሪክን መለስ ብለን ስንመለከት ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ሃይማኖት ሌላ ሃይማኖቶች ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሌላ የሃይማኖት ከፍል ለመሸት ለመወጋት ነገሥታቱ ወይም ሕዝቡ በሞከረበት ጊዜ ሁሉ የእግዚአብሔር ቁጣና ቅጣት አለ ። በመለሱ ጸመለሰ ። ይህም ዝንባሌ ከሥጋዊ ወገን እንጂ ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አበው በኩል የታየበት ጊዜ የለም ።

..../2

የነቢያት የሐዋርያት እምነት ከተሰበከበት ጊዜ ጀምሮ በሐዋርያት ዘመንም ሆነ በቀጥታት ዘመን በውጭ የታየውና የተነገረው ቅዱሳን ትምህርትና ግብር በኢትዮጵያ የታየበት ጊዜ የለም ። ይልቁንም በ444 ዓ.ም. በኬልቄዶን በተደረገው ጉባኤ ምክንያት በውግዘት መለያየት ከተደረገ ወዲህ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከሮምና ከቁስጥንጥንያ ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት ሳታደርግ እስከ 20ኛው ክፍለ ዘመን ኖራለች ።

በዚህ ዘመን ሁሉ የአበው ሥርዓት ሳይፈርስ ሕገ ወንዝዋ ሳይጠበ ተጠብቆ ኖሯል ። ለዩ ለዩ የሃይማኖት ክፍታዎች የመንግሥት መለክተኞች እየሆኑ ወደ እየተከፉ ወርነት እያስነሱ በፈታኝነትም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አበው ግን በመስቀልና በስንደቅ ዓላማቸው ሥር ሆነው ደማቸውን ሲያፈሱ ኖሩ እንጂ የሐሰት ግንባር አልሰሙም ። ከዚህም የተነሳ በ1928 ዓ.ም. የዘመተው የፋሽስት ሠራዊት ኢትዮጵያን ሰወጋ ስንቁና ትጥቁ አዘጋጅቶ ባርኮ ያዘመተው የሰይጣን መንበር ስትሆን በዚህም ጦርነት ሁለቱ ታላላቅ አባቶቻችን አቡነ ጴጥሮስና አቡነ ሚካኤል ሰማዕትነትን ሲቀበሉ በደብረ ሊባኖስና በዝቋላ ገዳማት በሌሎችም አብያተ ክርስቲያናት በዙ ካህናትና ምእመናን መሥዋዕት ሆነዋል ። ይህም በጦር ሜዳና እምነት ጸሎት ሙሉ በጫካው ከተደረገው ጦርነት ሌላ ነው ።

ከብዙ መስዋዕትነት በኋላ ፀሐይ ደህና ሆና ኢትዮጵያ እንደገና በተደም በኢትዮጵያ ደርፍ ያልነበረ አዲስ ነገር ተፈጠረ ። ሥጋውያኑ ብቻ ሳይሆን መንፈሳውያንም እስተያየት እግዚአብሔርን የተወ ወደ ጠላቶቹ ወደ አገሩ ጠላቶች ወደ ቤተ ክርስቲያና ወደ ሶብዝዉ ጠላቶች ያዘነበሉ ሆነ ። በዚህም ምክንያት "ሃይማኖት የግል ነው አገር የጋራ ነው" የሚል አዋጅ ታውጆ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሀገር በበከዙም ላይ የካቶሊክ የፕሮቴስታንቶች የእስላም መንበር ተደራጀ ። ነቁ ሀገር በበከተም ተበላ ። የቤተ ክርስቲያኒቱ አባቶችና ካህናትም ለደስሰሉ ጀፈ ።

በለዚህም እግዚአብሔር ከሠላሳ ዓመት ትዕግሥት በኋላ በኢትዮጵያና በህዝቧ ላይ ክባዱ ፍርዱ ፈረደ ። ለሰፊ በሰት ዓመትም ያየሁት የሥጋውያን ዕለዘረዘ የማለቀለው በዙ ገና ፈፀመ ። እንደሃ ወደ ቀቶች ተናደቸ ፈረሰች ። አሁን የያ አንዱ ዓመት ነው ። ሁዙሁ በሥጋዊ ውበየ ሆኖ እቤት እቤት በልም ከቤተ ክርስቲያን በኩል የፀፀት ምልክት አልታየም ። እንዲያውም፦

1ኛ/ ሀለተኛው ፓትርያርክ በውቁ ጠላቶች ተክታነት በቤተ ክርስቲያን አንጎ አባሎች ተባባሪነት በመንበር ወርደው ተገደሉ ።

2ኛ/ በመጠመዱ ጋኅፊና በለቡያ ጉባኤ ድጋፍ " ሃይማኖት አይለያየንም " የሚል ቤተ ክርስቲያንን ከንብረቷ ከመሰቀል ለይቶ ባዶ ራስ አድርጎ ለእስልም መስጊድ እንኳን የተሰለ ምልክት ያለበት ወንጌልን የሚነቅፍና ሐገን የሚያቀፍ መጽሐፍ በቤተ ክርስቲያን ያትም ታተተ ።

3ኛ/ የካቶሊክ ማኅበረሰብ ለመጀመሪያ ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ቅድሚያ ቤተ ያትም የተከተለ ሲሆን በዚሁ መሠረትነት የቤተ ክርስቲያን ሰበካ ወንጌልና ሰቪያለዛም አንዱ ነው የካቶሊክ ሥርዓት የሐዋርያት ሥርዓት ነው በሚል መምር ተሰፋፋ ።

..../3

4ኛ/ በ1970 ዓ.ም. ወጨረጨ.ለዉ "ከአገር ወዲያ ዝማሬት የለም" በሚል አርዕስትና "በቸው ፓትሪያርክ" በሚል አርዕስት ለኢትዮጵያ በለበቱ የተመቀ ላሳበት ያበረከቷቸው የሚል አስተያየት የያዘ ዜና በተ ክርስቲያን በከታታይ ከታተመ በኋላ ተቀምት 14 ቀን 1971 ዓ.ም. የአባ አበባ አዉባሬትና ገዳማት አስተዳዳሪያቸ ክህነትና ሊያቅናት ወዘምሬነቸ ማህበረ ምእመናን በጊዜው የነበረት 3ኛው ፓትሪያርክ በተገኙበት"አርጊ ዲያቆ በተ ክርስቲያን ተወደምቸ አርገው ቢኖደበ ይወደምቸ ቢኖደበ ቀኖና አይበሰም" የሚል ወረበር በሰበከተ ወንጌል ለቀረበ ከተባ በኋላ የሬ ዋቹ አበው ላሳበት በወረታ ተገለሰው የነበረው ቢኖደበ ፈረሰ ። ጥር 13 ቀን 1971 ዓ.ም. አባ ቢኖደበ ተወበረተ ።

5ኛ/ በተ ክርስቲያኒቱ ለጠቅላት ሥርዓት የጀርባ አጥንት ሆና ከወገኘቷ የተነባ አገቡን ወዘምሬት ሊያቅኖ ቀኖ ክህነትና ወነበቢት ባይ ዋ የክሰ ሲያነ ወናበርተኛ የአበ ዋት ትበያ ሁሬ ዋቸ የወገኑ አባለ በወሆነ የክርስቲያንና የጠውን ደም አንዱ ላይ ቢተቀ ኖረ የአ በሰቀለ በተ ከሆነተ የጥሚክቶቸ ደርጅተ ተጋዥ ቢያሬምደው የኖረው ሥርዓት በለቀ ወኩኑን ያዐበ የወአሠዋ ሊተ ወገበርነት በ1970 ዓ.ም. በጠሚክት በገደቀ ዓሳሞ የቤተ ክህነትን ገቢ አበገው ደም ለማኖበበ ተዘጋጅተበት የነበረውን የአወፍ ዝግጅት እግዚአብሔር ቢያበርደው ኖር ወጨተ አጅግ አሳዛኝ በሆነ ነበር ። ነገርግን ያን ነዳል እግዚአብሔር ባወቀ ለአበረው በዙያቸ ቢናወረወረም ሥር ባይበው ተነቀሉ ፍርሰ ። ለዚያ የአወፀ ወገን ባወቀ በለጀረው በዙያቸ ቢናወረወረም ሥር ባይበው ተነቀሉ ጭር ቷል ። ሥቀ የቤተ ክርስቲያን አባሎቸ ባደረጉት ውጊያ የዝማሬት አኩለነትን ከወደገፋቸው በላይ ወበ ቁ ለዉረታ ፍርደል ። በአኖት አገር ዓሬ የክንያት ፀም ቀበር ሥጋ አገላበሳ ቢደረገ የቤተ ክርስቲያኒቱ ወሬያቸው አ የበረኩ አበለቶቸ ። "በበወ አበ ወወለደ ወወንረለ ቀኖ በማለት ፈገቃ በበወ ሴኒን ወማርከስ ወአገገለበ በገለ ምኖሰበት ፐ ዩቤ ማቶያክ ዩቤ ማር ቀኑ የሚበል ከሆነ ዩቤ ሴኒን ዩቤ ማርበበ ዩቤ አገገለበ በገለ ምኖሰበት" የሚል ያሰ ተነገሯል ።

6ኛ/ በከፍተኛ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባሳት ባይ ቂ የጥሚክት ደበ ቂ የተያዘበት ጊዜም ነበረ ። በተደጋገመ ጊዜ ከሰቀ ለቀ ዝማሬት አባሎቸ ጋሬ በአፍሬቃ አሰሬበ ባይ ዊ የአገዱነት በበበ ተደርጋል ። በዚሁም ጊዜ ሁሉ ከበተ ክርስቲያኒቱ ወሰአከኞቸ ለሰሎቸ "ወገደቃያቸን" የሚል ያበ ሲቀርበ በሰሎቸ ገን ወሰበ አሰነበረም ።

7ኛ/ ሊተዮጵያ ወበያው የኖረቸው ትምህርተ ዝማሬት በአበው ተጠበቀ የኖረውን ያሉ ተሰጠመ እምነተ ተናወጠ ወሠረተ ረርበ በዛ ቀ ወበደ ተዘጋጅተ የተረበው ወአዴና ቀኖ "በቢኖደበ ያዶ ተ ተወርምር ቲረቀኃለ" የሚል ወገለፂ ደዘ በለወጠ ምእመናን በያለቀ ቸገር ላይ ደገኛሉ ። በዚህ ጊዜ ሁሉ አበተ ቢጫቸ ለለጠሬም በተለይም የሊያወነተ ዝባዕ የተደጋገ አበተያወን አቀርቧል ። ገን በሚ አላገኘም ። ከዚሁም ጋር "የኢትዮጵያ በተ ክርስቲያን ወሠረተ ዐምነተ" "ትምህርተ ወአክተ" "የሚአዉባ ታሪክ" በሚሉ በቀቸ የኢትዮጵያ በተ ክርስቲያን ትምህርት የሚያደኑ ወሰቂያተ ታተመው ቀበተነዋል ። ለነዚሁም ወሲያዴናት ከወበጀ ቸን ተደበተ ዉገገለ ማርያም የወርበ ጋሌሳት ለለቢተፐ ወገረበ ቀኖ አባሉ ዘርው ነው ወአክተ በአቢላ ሠበተ ነው የሚል ትምህርተ የተበሪወበቸው በወሆኑ ጉዳዩን ለዓኛው ቀኖ ፓትሪያርክበለበተያ በና ቂርበም ባይ የቤሉን በወቀረታቸው የበው ዉጋና ቢናገገም እግዚአብሔር ገን ፍቀኖ ገለወል ።

ደሆም ለዚሁቸ ታላቀ ቤተ ክርስቲያን ምን ዓይነት የታሪክ ወለበ እንደሚኖረው አላወቀም፡፡ ምበንያቱም በርሜ አበቢ ገዳም ላይ ያደረገቸው ገገገር ወበከረም 7 ቀን 1987 ዓ.ም ከጠዋቱ በ1 ሰዓት በቬቂን ሬዲዮ ጣቢያ ለዓለም ተሰራጨ፡፡

ወበከረም 10 ቀን 1987 ዓ.ም በቀደበተ ሥላሴ ያደረጉቸው በዓለም ሁኑ በምዕመናኖቿ ላይ የተፈፀመው በደሉ በመጉናና ወሣሪያም ለዓለም ተሰራጨ፡፡ ምእመናኑ በደሉ ዘላዝና ቸው ሁሉ ደምአቸው አበምተዋል፡፡ ቤተክርስቲያን ገን በለልጆቿ በለበገኟ ምንም ያበማቸው ደምፅ የለም፡፡ ደሆም አገቡን በፊዉለ ከደር አናቀ ያነበቸ አደርጋታል፡፡ አገገሠ ለዚቸ ነበርና ታላቀ ቤተክርስቲያን ይህ ታሪኩ ነውን?

4ኛ/ በደሉ ኩታ በር ዓላ ከአበሌም ፈረበኛቸ ጋር ፈረበኛ ሆና ተገኝቷል፡፡

5ኛ/ በሰደሬ የኢደስ ቢማፍር የጭበበ ሥርዓት ትምህርተ አለጠቀ ቢማፍር ወበረጁ ላይ በወገኝም በላይ አበከፍሏቸው አበል ሆናለቸ፡፡

6ኛ/ በጠም የሚያበዝነው በዚህ ደ1 ዓወቀ የኛ ዘወን ዉበቸ በሊበው ያሉተዮጵያ ህዝብ ቀፖር በደበለዋ ገና የተፈለወበቸው ደማቸው የረበበ ክርቲያኖቿን ምእመናን በፓ ወሆ ናቸውና በዚያው ቤገሩር ደገፀ ለፓለቲኪው እጅም ወገበሬ የምትታገለ ደሆቸው ቤተ ክርስቲያን በፓ ወሆኗ ነው፡፡ እሷ የፓለቲኪው ደጋፊ በወሆኗ በለምእመናኖቿ ቢተናገርም ለ21 ዓወቀ በ የሠናፊው በገፍ የፈሰሰው የአበሎቿ የምእመናን ደም ገን ከአበበኛ በዘከር ያበ ደም በሰቀ ደምፅ አበተያወን አያበም ነው፡፡

ቀዳሽ ፓትሪያርክ

በወላን እበወቸ

ይህ ነገር በቢኖደበ ተወከርቦተ ከለተዉና ለዘለዓለም ከለተነ ቀለ ከበዉ ቸገር የሚያበከተለ ወሆኑን እየገለጽኩ አበተያየን ቢቀርብ በወገኪያው እንደጠየቀት ይህ አበተያ በለፀደ ነፍስና በለፀደ ሥጋ ያሉ የክርቲያኖቿን ለበፍና ለጀታቸ ከቀኖ ማርቆስ እስከ ባደቂ ቀኖ ቄርሎስ ያሉ የአበበገደርያ ሊያነ ሊቃነትን ከለተናተ ክበሰወ እስከ ቀኖ ቴዎፍሎስ ያሉ የኢትዮጵያ ሊያነ ሊቃነትና ፓትርያርኮቸ በክርስቶስ ፊት የሠበቀ ወገከሬ አበተያ ወሆኑን በወገለጽ ይህን ማወልከቻ አቀርባለሁ፡

ለፍሰሚያዎ ቢኖደሉ በቸሰያ አገዳይወለከተዉና ሲደነጋገርበትና ውሳኔ ባይበቀበበተ የቤተክርስቲያን ወርደት ከሳይ የ ባያነበዉ አርቃኔን ቢደከዉገ ለሰለባ ከወደ ቸበቀ ከወሳቷ ከሌዎን ወገበር ፊት አበነበተ ቀኖ አደርጉ በሁለት እጀቸ አገደነበረቸ ባያቀሚተ ሁለፍና ቸን ባያፀናቢተ እንዲደ ቂ ቢኖደበ በዥዉና በማወፊ በወገረበ ቀኖ ዓቀኖተ ተወደ ኖለሁ፡---

እለታ እያለው ያረ

የሊያወነተ ዝባዕ በበባቢ

ግለባጭ

- ለኢትዮጵያ አር ቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
የሊያወነተ ጉባዔ
አዲስ አበባ፡፡

ኅዳር 23 ቀን 1987 ዓ.ም

ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
ቅዱስ ሲኖዶስ
አዲስ አበባ።

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽ/ቤት
Ethiopian Orthodox Tewahedo Church
PATRIARCHATE HEAD OFFICE

P.O. Box 1283
አዲስ አበባ ADDIS ABABA
Ref. No. 1/762/88
18/8 ቀን 88 ዓ.ም
Date 19

አዲስ አበባ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1/ [illegible]

2/ [illegible]

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽ/ቤት
Ethiopian Orthodox Tewahedo Church
PATRIARCHATE HEAD OFFICE

የመልእክት ሣጥን ቁጥር ፲፪፻፹፫
P. O. Box 1283

አዲስ አበባ
ADDIS ABABA

ቁጥር
Ref. No. ....

.... ቀን 19...... ዓ.ም

Date 19

- ፪ -

3/ [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible]

4/ [illegible]

5/ [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ሚያዝያ 1 ቀን 1988 ዓ.ም. [illegible] ቤተ ክርስቲያኑ [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ሚያዝያ 17 ቀን 1988 ዓ.ም. [illegible]

[illegible] ሚያዝያ 1 ቀን 1988 ዓ.ም. [illegible] ::------//

[illegible]

ግልባጭ
ለቅዱስ ፓትርያርክ ልዩ ጽ/ቤት
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ሚያዝያ 19 ቀን 1988 ዓ.ም

ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን
ቅዱስ ሲኖዶስ አባላት፣
አ ዲ ስ አ በ ባ ፡፡

ቅዱሳን አባቶች፣

በተደጋጋሚ ለቅዱስ ሲኖዶስ [illegible] ሁሉ [illegible]

1ኛ/ ሚያዝያ 13 ቀን 1988 ዓ.ም ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት [illegible] ጽ/ቤት [illegible] አቤቱታ

2ኛ/ [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ሚያዝያ 18 ቀን 1988 ዓ.ም [illegible]

3ኛ/ [illegible] ሚያዝያ 22 ቀን 1988 ዓ.ም [illegible] ቤተክርስቲያን [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible]

[illegible]

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን
[illegible]

የቅሬታ አስወጋጅና የሰላም ኮሚቴ ቃለ ጉባዔ

ሚያዚያ 17 ቀን 1988 ዓ.ም.

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የቅሬታ አስወጋጅና የሰላም ኮሚቴ ስብሰባ ፤

1. ሊቀ ህሩያን ብርሃኑ ገብረ አማኑኤል	ሊቀ መንበር	
2. መልአከ ሰላም ገብረ ሚካኤል በየነ	ም/ ሰብሳቢ ሰብሳቢ	
3. ሊቀ ብርሃናት መኰንን	አባል	
4. መምህር ሀብተ ማርያም ተሰማ		
5. ሊቀ ሥልጣናት ገብረ ማርያም አሰፋ	"	
6. ሊቀ ህሩያን [illegible] ሥዩም [illegible]	"	
7. ሊቀ ህሩያን በጋሻ ገብርኤል [illegible]	"	
8. መልአከ ሰላም [illegible]	"	
9. [illegible] ሰብሳቢ	"	
10. አቶ [illegible] ብርሃ	"	
11. መሪራ [illegible]	"	
12. መልአከ [illegible]	"	
13. መልአከ [illegible]	"	
14. [illegible] ተክሌ [illegible]	"	
15. መምህር [illegible] ገብሬ		

16. መጋቢ [illegible] [illegible] ሰብሳቢነት ተሰብስበዋል፡፡ [illegible] ስብሰባውን በጸሎት ከከፈቱ በኋላ የዕለቱ [illegible] በመወያየት ስብሰባቸውን ቀጥለዋል፡፡

በስብሰባው ከቀረቡት ጉዳዮች [illegible] ሰላም [illegible] አስፈላጊ የሆነውን [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] በጽሑፍ [illegible] [illegible] ቀርቧል፡፡

[illegible]

[illegible] ሰላም [illegible] ወገን [illegible] ቅሬታ [illegible] [illegible] ጉዳዩን ለማጠናቀቅ [illegible] ገለጹ፡፡

ጉባኤው በኋላ [illegible] ወገን [illegible] ቀርበው [illegible] በገበሬ [illegible] ተወካዮች 21 ገጽ የያዘ ጽሑፍ [illegible] አቅርበዋል፡፡

ጉባኤው የቀረበውን [illegible] ከተወያየ በኋላ [illegible] ሰላም [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ጋር ከተነጋገረ በኋላ ተስማምተዋል፡፡

ጉባኤው በቀረበው ላይ ስለተነሡት [illegible] ነጥቦች በሰፊው ተወያይቷል፡፡

[illegible] ከሐምሌ 17 ቀን [illegible] 23 ቀን 1987 ዓ.ም [illegible] ቅዱስ ሲኖዶስ [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] [illegible] ተገንዝቧል፡፡

ስለሆነም [illegible] ቤተ ክርስቲያንና [illegible] ጋር [illegible] [illegible] ቤተ ክርስቲያን [illegible] [illegible] ወገን አስቀምጧል፡፡

ው ሳ ኔ

የሰላም ወገን ስምምነት [illegible]

ነጥቦች ፡፡

1. [illegible] ቤተ ክርስቲያናችን [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] 9 ቁጥር 291 [illegible] 303 [illegible] 308 [illegible] ቁጥር 166 [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5\. [illegible] 18 ቀን 1980 ዓ.ም. [illegible]

ሀ. [illegible]

ለ. [illegible]

ሐ. [illegible]

[illegible]

መ. [illegible]

ሠ. [illegible] 9 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2ኛ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 12 [illegible] 1985 ዓ.ም

ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible] 1989 [illegible] 349/79 [illegible] ....[illegible] 5000.00
2. [illegible] 9 [illegible] 1980 [illegible] 1/758/80 [illegible] .....[illegible] 5000.00
3. [illegible] 1/1130/80 [illegible] 8 [illegible] 1984 [illegible] ....[illegible] 3000.00
4. [illegible] 1985 [illegible] 1/1103/85 [illegible] ....[illegible] 1000.00
5. [illegible] 16 [illegible] 1985 [illegible] 1/993/89 [illegible] ....[illegible] 461.00

[illegible]....[illegible] 14461.00

[illegible]

[illegible] 1988 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

[illegible]

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3. [illegible] 1966 [illegible]

4. [illegible] 1933 [illegible] 1933 [illegible]

[illegible] 1933 [illegible]

[illegible]

[illegible]

5. [illegible] 1966 [illegible]

[illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

[illegible]

[illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

1ኛ. [illegible]
2ኛ. [illegible]
3ኛ. [illegible]
4ኛ. [illegible]
5ኛ. [illegible]

[illegible]

[illegible] 7-13 ቀን 1957 ዓ/ም [illegible]

[illegible]

1ኛ. [illegible]

2ኛ. [illegible]

3ኛ. [illegible]

[illegible] በ1938 ዓ/ም [illegible]

1ኛ. በ1940 ዓ/ም [illegible] /[illegible]/

2ኛ. በ1944 ዓ/ም [illegible]

3ኛ. በ1947 ዓ/ም [illegible]/

4ኛ. በ1949 ዓ/ም [illegible]/

5ኛ. በ1954 ዓ/ም [illegible]

6ኛ. [illegible] 1957 ዓ/ም [illegible]

7ኛ. በ1960 ዓ/ም [illegible]/

8ኛ. በ1961 ዓ/ም [illegible]

9ኛ. በ1963 ዓ/ም [illegible]

10ኛ. በ1965 ዓ/ም [illegible]

[illegible] በ1969 ዓ/ም [illegible]

[illegible] በ1970 ዓ/ም

1ኛ. ሀ/ [illegible]

ለ/ [illegible]/

ሐ/ [illegible]

2ኛ. በ1974 ዓ/ም [illegible]

3ኛ. ሀ/ በ1972 ዓ/ም [illegible]

ለ/ [illegible]

4ኛ. በ1974 ዓ/ም [illegible]

[illegible]

[illegible]

10ኛ. [illegible] — 1ኛ. በ1985 [illegible]

2ኛ. በ1986 [illegible]

3ኛ. በ1987 [illegible]

[illegible]

[illegible]

11ኛ. [illegible] በ1958 [illegible] 1987 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

" [illegible] "

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ጥር 5 ቀን 1987 ዓ.ም. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... 8 ቀን 1987 ዓ.ም [illegible]

[illegible]

2ኛ/ [illegible]

3ኛ/ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ሀ. [illegible]

ለ. [illegible]

ሐ. [illegible]

መ. [illegible]

ሠ. [illegible]

ረ. [illegible]

[illegible] 5 ቀን 1988 ዓ.ም [illegible]

" [illegible]

[illegible]

[illegible] በ1933 ዓ/ም [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ሸያጃ ግሙት ምሕረት

ተፈጸመ

አባቴና እምነቴ

የአለቃ አያሌው ታምሩ የሕይወት ታሪክ

"ምናልባት በተራዋ ገጾቼ፣ ወንድሞቼ፣ በጠባይ ግን ከእኔ ለየት ብለው የሚመለከቱኝ ሰዎች ፣ እውር ነህ መንገዱን አታውቅም፣ ቢሉኝም በዳሰሳም ቢሆን የምሄድበት መንገድ ያኔ ነው። ይህቺን እግዚአብሔር የሰጠኝን በትረ ሃይማኖት እያንኳኳሁ እውሬውም ጎኔም ከመንገድ የሚለቀው እየለቀቀ ፣ የማይለቀውም እየደቀቀ መንገዴን የምሄደው በዚህ አቅጣጫ ነው። በዚህ ምሉቴክ አይገድበኝም፣ በምሉቴክ አልቃወምም።"
አለቃ አያሌው ታምሩ።

****

"ብፁዕ አባታችን አለቃ አያሌው ታምሩ ትልቅ ኢትዮጵያዊ ከመሆናቸው በላይ ትምህርታቸውን ለምሄድ ነው እንጂ የማውቃቸው ከዚያ በፊት አላውቃቸውም ነበር። አለቀው የማይሬሩ ደፋር፣ ለመንግሥታዊው ፕሮፓጋንዳ አስተማሪ ነበሩ።"
ፕሮፌሰር ጌ.ያት ተፈራ

****

"አለቃ አያሌው ከአሁኑ የሚለዩት የእውነተኛውን ይናገራሉ። በሚናገሩበት ጊዜም ሰው ምን ይለኛል ሳይሆን እግዚአብሔር ምን ይለኛል በማለት ነው። እንደሳቸው ያሉ ሰው የሌለባት ቤተ ክርስቲያን ቃለቃሏ እንዴት ነው ፣ እውነት ተናጋሪው ማን ነው?"
ፕሮፌሰር ጌታቸው ኃይሌ

****

አለቃ የአገርም የሃይማኖትም ታላቅ ሕልፈት ነበሩ ለማለት ይቻላል። በተለይ ባለፉት ፴ እና ፲ ዓመታት በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ለሀገር ደግሞ ከፍተኛ ትግል ያበረከቱ ሰለቸውም የተባሉ አባትና በሞታቸውም ብዙ ነገር የምናጣ ነን። ለእውነትና ለአንድነት የቆሙ ይልቁንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቀኖና በመጣሱ ብዙ ሲያዝኑ፣ ብዙ ሲያለቅሱ ተከታትዬአለሁ። የባሬ ፯ና እና ፯፰ ዓመት ገደማ የቤተ ክርስቲያኒቱ እምነት ተዛባ ብለው ወጥተው በአደባባይ በድፍረት ፓትሪያርኩን በግልጽ ሁሉም ፲፱ ሲዘው ብዙ መሥዋዕትነት መክፈል ነበረባቸው። . . ."
ዲ.ጠና መሉ ጌታ ሉሉ

****

አባቴ "የአፍሪካ ንግሥት" እያለ የሚያወድሳትን አገሩን ኢትዮጵያንና "ሰንዱ እመቤት" እያለ የሚያሞግሳትን ቅድስት ቤተ ክርስቲያንን በሚመለከት የነበረውን እምነት ለወገኖቹ ለማሳወቅ ከ፵ እስከ ፷ ዓመታት ያህል አስተምሯል። አዎን፣ ወገኖቹና ሃይማኖቱን አክባሪና ወዳድ ሰው እንደነበረ የሚያውቁ ብዙ ናቸው። በዚህ ባለበት አጅግ ጥልቅ ስለነበረውና በሃይማኖት ጉዳይ በቃ ለታዩ ስለሚችለው የእምነት ምጥቀት ግን ብዙዎች ሙሉ ግንዛቤ አላቸው ብዬ አላምንም። በመሆኑም በቀርበት ለለየሁትና ለተገነዘብኩት የአባቴ መንፈሳዊ ህይወትና እምነት ለመመስከር ያስችለኝ ዘንድ "አባቴና እምነቴ" የተሰኘውን ይህን መጽሐፍ ጻፍኩኝ። የአባቴን ታሪክ ለመጻፍ መሞከር ግዙፍን በጭልፋ እንደሚባለው ጉዳይ ቢሆንበትም በተለይ ለእኔ ልዩ ትርጉም የሚሰጠኝን የመንፈሳዊ ሕይወቱን ገጽታ በመመስከር ረገድ ግን በጥቂቱም ቢሆን ኃላፊነቴን የተወጣሁ ይመስለኛል።
ሶምሬት አያሌው ታምሩ

ዋጋ USD$20.00

እሌኒ ግ.ቤ.ኃ.የተ.የግ.ግ.